



CEBİMİZDEKİ EL

Esfender
KorkmazIMF'ye gitmezsek
kriz derinleşir

Dünyada ve Türkiye'de ban çevreler IMF'ye tepki duyuyor. Nedeni IMF'nin ekonomik istikrar için, verdiği krediler için, stand-by düzenlemesine toplam talebi düşürmeyi, yani kemer sıkma politikalarını şart olarak koymasındır.

Enflasyon, arz- talep dengesinin bozulması ile ortaya çıkar. Eğer yüksek enflasyon ve yüksek cari açık yoksa, zaten kimse IMF'ye gitmez. Ama enflasyonu düşürmenin kısa dönemde toplam talebi kısmının başka çaresi de yoktur. Orta ve uzun dönemde, yatırımları ve mal ve hizmet arzını arttırmakla fiyat dengesini sağlar.

2001 krizinde IMF ile stand-by düzenlemesi yaptık. Bu kapsamda 3 yıllık "Güçlü ekonomiye geçiş programı" uygulandı. Bu programda kemer sıkma ile ilgili iki husus vardı;

Birincisi; maaş ve ücretlerin gerçekte enflasyona göre değil de, hedef enflasyona göre düzeltilmesi şartı idi. Gel gör ki, gerçekleşen enflasyon hedef enflasyonun altında kaldığı için işçi ve memur bu uygulamadan kârı çıktı.

İkincisi; tarımsal desteklerin düşürülmesi idi. Maalesef tarımsal destekler yarı yarıya düştü. O günden beri siyasi iktidar aynı çizgide gitti. Tarımsal destekleri artırmadı.

IMF İkinci Dünya Savaşı sonrasında kurulan ve bizim de 1947'de kurucu üyesi olduğumuz bir kuruluştur. İkinci Dünya Savaşı sonrası dünyada yeniden ekonomik istikrar sağlamaya destek için kurulmuştur.

IMF'nin temel amaçları:

- Uluslararası parasal iş birliğini sağlamak;
- Uluslararası ticaretin yaygınlaşmasını ve dengeli bir şekilde büyümesini sağlamak;
- Kur istikrarını sağlamak;
- Birçok taraflı ödemeler sisteminin kurulmasına yardımcı olmak;
- Ödemeler dengesi güçlükleri yaşayan ülkelere koruma önlemleri ile birlikte kaynak sağlamak.

Türkiye, IMF'den ilk borcunu 1958 yılında almıştır. 1960-2008 arasında; IMF ile 21 stand-by düzenlemesi yapılmıştır. 1958 ile 2000 yılı arasında 33 milyar SDR tutarında kredi, 2001-2005 iki stand-by düzenlemesi ile 28 milyar dolar kredi almış ve 2013 yılında borcunun son taksitini ödeyerek bitirmiştir.

189 ülke IMF'ye üyedir. En büyük borçlu ülkeler: Arjantin, Ukrayna, Yunanistan, Mısır'dır. En büyük ihtiyacı krediler, Meksika, Kolombiya, Fas'a verilmiştir.

IMF'ye gitmek, ülkede ekonomik kriz olduğunun tescil edilmesidir.

Ne var ki IMF'ye gitmenin maliyeti, her zaman krizin ağır bedelinden daha az olmuştur.

Bugünkü koşullarda; Türkiye IMF ile stand-by düzenlemesine gitmez ve kredi almaz ise yaşamakta olduğumuz krizin ömrü uzayacak ve maliyeti artacaktır.

Bugünkü günlük politikalar; dış borçlarda temerrüt, içeride iflaslar, GSYH'da daralma ve işsizlikte artış riski taşımaktadır.

1. Dış borçlarda temerrüt riski;

2022 cari açık 55 milyar dolardır, GSYH'nın yüzde 5,5'i kadardır. Bir yıl içinde ödememiz gereken dış borç ve cari açık toplamı 230 milyar dolardır. Türkiye'nin CDS oranı 620 baz puan olarak, tahvilleri uluslararası piyasada işlem gören 21 ülke içinde Rusya'dan sonra en yüksek ikinci sıradadır. Dış borçları pahalı çevirebiliyoruz. Merkez Bankası rezervleri eksindedir.

2. GSYH'da daralma, iflas riski ve işsizlik;

- AB ekonomisi yavaşlıyor, Türkiye için navlunlarda ve siparişlerde iptaller var.
- Kredi hacminde daralma var.
- Merkez Bankası'nın yayınladığı, mevsimsel etkilere atfedilmiş kapasite kullanım oranı (KKO-MA), Ekim ayında bir önceki aya göre 0,7 puan azalarak yüzde 76,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

● **İstanbul Sanayi Endeksi** Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), denge değer olan 50 değerinin altına, 46,4 seviyesine düştü. Bu değer sektörde kötüleşmenin bir göstergesidir.

3. Yüksek enflasyon, belirsizliğe neden oldu, yatırım hacmi daraldı.**4. Hiper enflasyon riski arttı.**

Seçim arifesinde, siyasi iktidarın popülist harcamalarını artırması, Tüketim güden KOBİ' kredilerini arttırması, şatafat harcamaları, hiper enflasyon riskini arttıracaktır.

Bu şartlarda Türkiye IMF'ye gitmez ise bu krizden çıkma olasılığı düşüktür.



80 MİLYON LİRALIK YATIRIM

Bakan Varank, ISO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi'nde sanal ve artırılmış gerçeklik laboratuvarları ile tasarımların doğruluğunun test edileceğini belirterek, "Kullanıcı deneyimi laboratuvarında üretilen prototiplerin nihai kullanıcı ile etkileşimi sağlanmış olacak." dedi.

Bakan Varank, 15 Ekim 2022 tarihinde İstanbul Sanayi Odası (ISO) Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi'nin açılışını yaptı.

Türkiye-Avrupa Birliği Mali İş Birliği kapsamında başlatılan Rekabetçi Sektörler Programı'na değinen Varank, "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı olarak bu programdan en yüksek faydayı sağlamak için yoğun çaba sarf ediyoruz. Bugüne kadar bize ayrılan fonları layıkıyla kullanarak, kaliteli işler yaparak iyi performans sergilediğimize inanıyoruz. Genomik araştırmalarından biyofineriye, deri işleme tesisinden gıda inovasyon merkezine kadar birçok önemli projeyi hayata geçirdiğimizi görüyoruz. Bütçeleri 260 milyon avroyu geçen 42 proje de halihazırda devam ediyor." ifadelerini kullandı.

Yüksek Teknoloji Ürünler

Türkiye'nin son dönemdeki ihracat rekorlarına değinen Varank, "Burada madalyonun diğer tarafını da konuşmamız lazım. Yüksek teknoloji ürün ihracatında güzel gelişmeler olsa da istediğimiz noktaya hala gelemedik. Bizim Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde belirlediğimiz bir hedefimiz var. İmalat sanayi ihracatında orta yüksek ve yüksek teknoloji ürünlerin payını yüzde en az 50'ye çıkaracağız." diye konuştu.

Bakan Varank, Milli Teknoloji Hamlesi vizyonuyla Ar-Ge ve inovasyona önemli yatırımlar yapıldığını anımsatarak, rekabetçilik kapasitesini artıracak önemli unsurlardan olan tasarım ve endüstriyel tasarım ayağını hiçbir zaman göz ardı etmediklerini söyledi.

Devlet Destekli Tasarım Merkezleri

Devlet destekli tasarım merkezleri sayısının 2016 yılında 6 olduğunu bugün itibarıyla 317'ye ulaştığını bildiren Varank, "Bu merkezlerde 7 bin 500'e yakın tasarımcı istihdam ediliyor. Tamamlanan proje sayısı 10 bini aştı. Örneğin elektrikli ve tam otonom bir uçan araba projesi olan AirCar, endüstriyel tasarımını Bilişim Vadisi'nde gerçekleştirdi." dedi.



42 Milyon Avroluk 8 Proje

Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında tasarım ve inovasyonun desteklendiğine işaret eden Varank, "Ülkemiz sanayisinin ve yenilik ekosisteminin tasarım ve prototipleme yeteneklerinin artırılmasına yönelik bugüne kadar toplam bütçesi 42 milyon avro olan 8 tane projeyi başarıyla tamamladık." diye konuştu.

80 Milyon Liralık Yatırım

Bakan Varank, 80 milyon lira bütçeli ISO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi'ne ilişkin, "Bu merkez ile endüstriyel tasarım yapmayı kolaylaştıracak çok nitelikli bir altyapıyı şehrimize kazandırmış oluyoruz. Tasarım firmaları ve tasarımcılar, yeteneklerini artırmak için bu merkezin altyapısından faydalanabilecek. Endüstriyel tasarımcılar ve KOBİ'ler fikri mülkiyet hakları konusunda desteklenecek.

Merkezden tasarım hizmeti almak isteyen firmalar, talep edilen hizmeti verebilecek tasarım firmaları ve tasarımcılara yönlendirilerek eşleştirme hizmeti de verilecek. Burada öncelikle sanal ve artırılmış gerçeklik laboratuvarları ile tasarımların doğruluğu test edilecek. Merkezin faaliyete başlamasıyla tasarıma dayalı yüksek katma değerli ürünlerin üretimi hız kazanacak." dedi.



Doların 'Demokles Kılıcı' seçimler



ALI AĞAOĞLU | HAKAN GÜNDAĞ

Ekonomist Ali Ağaoğlu ve gazeteci Hakan Gündag bu hafta, Şans Sohbetleri'nde, ekonomi politikalarının reel sektör ve piyasadaki yansımalarını ele aldı. Bıçak sırtında ama sürdürülüp giden bir durum yaşadığı görüşünde birleşen ikili, her kesime sıçramış belirsizlik durumunun ağır fatura getirebileceği riskine dikkat çekti.

İkili, ISO ve İTO seçimlerine yönelik değerlendirmelerini aktarırken, ABD'deki seçim sürecinin dolara olası etkileri ile ülkede faizin yüzde 6'ya çıkabileceği iddialarını konuştu. Ağaoğlu, bu hafta hareketlenen altın ve gümüşe dair beklentilerini aktarırken, petrole ilişkin 2023 projeksiyonunu da paylaştı.

Gündag: Fed'in önümüzdeki döneme ilişkin aksiyon planı tartışılmaya devam ederken eski ABD Hazine Bakanı Summers, faizi yüzde 6'nın üzerine çıkarma riski olduğunu söyledi. Buralara kadar gelir mi faiz bilemiyorum ama yılabından itibaren bir faiz artırımını değil, artık belki de yavaş yavaş faiz indirimlerinin konuşulacağı bir ortama geçireceğimizi düşünüyorduk. Sen de söylüyordun. Enflasyon bu na müsaade ediyor mu, edecek mi konuşmakta fayda var.

Ağaoğlu: Yüzde 6 bence hızlı yüksek bir faiz. Beklentileri yönetme açısından da 6 gibi bir hedefi koymazsanız ortaya, oraya kadar piyasası hen bekleyecek, hem 'madem 6 konuşuluyor Fed bir an evvel yapsa da kurtulsak' gibi bir durum ortaya çıkacak. Ben pek ihtimal vermiyorum.

Gündag: Sonuç itibarıyla beklentiler doları ve Euro'yu da etkiliyor. Avrupa Merkez Bankası'nın ne yaptığını ilgililer olarak da bir bakıyoruz 97'lerde parite bir bakıyoruz 1'in üstüne çıkmış. Dolar/TL ise yerinde saymaya devam ediyor.

Ağaoğlu: Dolar/TL'de Merkez Bankası'nın hegemonyası devam ediyor, bir hareket olmuyor. Olması için de çaba sarf ediliyor. Her gün 18,60 gibi bir kuru görünce yine bir şey olmuyor diyorsunuz. Yani rutine bağlıyorsunuz, siz de karnıyorsunuz. Avrupa'nın işi daha zor. Almanya gaz stoklarını hakikaten fullemiş durumda. Orada risk görece olarak ama enflasyonist beklentiyi kuracak bir faize henüz ulaşmadığı için parite tarafında bu inişli çıkışlı hareket devam ediyor. Ben bu yıl için dibin görüldüğünü düşünüyorum artık. Yani büyük ihtimalle yıl 1'in üzerinde kapatırız. Ama 1,0450'yi aşar mıyız; çok zor, yani maksimum görülebilecek yer orası. 1,0215 veya 1,0450 gibi iki seviye var teknik. Oralandan birine kadar görürüz ama 1'in üzerinde yılı kapatacağımız gibi.

ISO ve İTO seçimlerindeki yüksek katılım değerli bir mesaj içeriyor

Gündag: İTO seçiminde yüzde 100'lük katılım oldu. ISO "Erdal Bahçivan" la yola devam" dedi. İstanbul Ticaret Odası ve Ankara Ticaret Odası'ndaki seçimlerde rekor katılım vardı ve çok ciddi çekimeli bir seçim olduğu da anlaşılıyor.

Ağaoğlu: Erdal Bey'in eski görevine devam ediyor olması artı İTO tarafında da ihtimaldir ki büyük bir değişim olmayacak. İlk defa İTO seçimlerinde oy kullandığımız finansal kuruluşlar

sandığında tek liste vardı. Bana göre onay mekanizması olmaması lazım seçimlerin. Sadece işin o tarafına dikkat çekmek isterim. ISO biraz daha adlı geldi, İTO'dakinde biraz problem var. 500, 1000 ya da 5.000 ile 10.000 bayi veya şubesi olanlar bir anda 10.000 oyla karar verici haline gelebilirler.

Gündag: Bu hep bir gündeme gelir. Yani ben de teknik olarak çok detaylarını bilmiyorum ama sonuçta 800 bine

yaklaşan üyesi var. Böyle bakınca 60 binden fazla bu sene oy kullanılması bekleniyorduk. Yani her durumda yüzde 100 artışa denk geliyor. Belki üzerine de çıkar. Ankara Ticaret Oda seçiminde de hani maheri denir ya öyle bir katılım olduğunu ifade ettik. Benim ekonomi gazeteciliği dönemimde herhalde en çekimeli dönemler birisi. Kavgı, gültü yerine kalite getirirse bundan bütün iş dünyası kazançlı çıkar. Bu denli

ilgi de hiç fena değil aslında. Eğer görev yapmak isteyenler de böyle artıyorsa, en azından bardoğın dolu tarafına bakma imkanımız var diye düşünüyorum.

Ağaoğlu: Pay-payda diye bakamın bütün seçimlere. Payda ne kadar büyükse payın aldığı gerçeğe yakın hale gelir diye bakıyorum. O yüzden paydanın büyümesi olursa, katılımın yüksek olması en azından sahiplenme açısından, hesap sorabilme açısından bence önemli.

Petrolde 85 doların altı yakın zamanda zor

Gündag: Petrol fiyatları bir ara 100'e doğru hareketlendi ama ardından geri çekildi.

Ağaoğlu: Çin'in COVID önlemlerini gevşetmesiyle Brent petrol 97,5'lere kadar geldi. Şimdi onun geri gelmesinin sebebi Amerika'daki stoklarla ilgili beklentilerin üzerine çıkan stoklar. Bu stratejik rezervleri geri koyacağız, koymayacağız mı tartışılmalı oldu. Yani 65-70 dolar arasında alacağız dedi Biden, bence ilginç de bir şey oldu. Çünkü bir anlamda petrol fiyatlarına bir taban seviyesini

söylemiş oldu Biden. Rus petrolüne tavan sınır getirilmesi konuşuluyordu ama bir türlü getiremiyorlar ama bence en ilginç gelişmelerden biri Hollanda'nın bazı yaptırımlardan çekilmesi oldu.

Gündag: Hollanda niye böyle çark etti, yani söylediği gerekçeler herkes için geçerli değil mi?

Ağaoğlu: Herkes için geçerli ama ben bunu söylemişim hatırlıyorsan. Almanya'nın yakın dostları aracılığıyla böyle bir şeyi salandırmaya başlayacağını

düşünüyordum. Nitekim Hollanda bunu ilk salandıran oldu. Kuzey Euro bölgesinin en önemli aktörlerinden birini bunu açıklaması bence kritik. Onu Göreceğiz ama ben hem doğalgazın gerilemesinde hem de petroldeki hikayede bunun payı olduğunu düşünmeye başladım. Daha başlamadım. Yavaş yavaş başlayacağım, henüz daha ilna olmadım.

Gündag: Orta vadeli projeksiyonunda bir değişiklik var mı?

Ağaoğlu: Petrolde Amerika'nın 65-70

doları taban oluşturması sebebiyle 80-85'in altını görmüyorum yakın zamanda. Ama üzerine de çıkması için çok major bir sebep yok. Rusya'ya getirilecek olan tavani fiyatla ilgili 60 dolarlar konuşuluyordu. Eğer bu tavani fiyat uygulaması gelir ise ihtimaldir ki çiftli fiyat dönemi başlayacak petrole. Çiftli fiyatın kastı da molekül bazında gelecek demişti hatırlıyorsan bu yaptırımlar. O moleküllere kadar baktıkları durumda hakikaten çiftli fiyat uygulaması söz konusu olabilecektir.

Gündag: Amerikan seçimleri doların seyrine etki eder mi, ya da etkide bulundu mu son hikayede? Cumhuriyetçilerin temsilciler meclisinde ciddi bir çoğunluk elde ettikleri anlaşılıyor.

Ağaoğlu: Biden'ın karar alma konusunda bir anlamda topal ördük noktasına düşmemesi için senatoda Demokratların önde olması tercih ediyor piyasaya tarafından. Cumhuriyet- Cumhuriyet kazanırsa Trump büyük ihtimalle adaylığının şimdiden ilan edilebilir gibi görünüyor. Bu dolarda negatif bir resim ortaya koyar beklentim var ama netleşmedi henüz. Seçimler doların seyrinde etkili olacaktır.

Gündag: Peki Türkiye'ye dönersen... Hazine ekimde yüzde 9,75 fa-

izle dolar cinsi sukuk ihraç etmişti, bu hafta da yüzde 10'la Eurobond ihraçı gerçekleştirildi. Merkez Bankası faizi yüzde 9'a indirdiğinde, Eurobond faizi TL faizinin üzerine çıkmış olacak. Ekonomistler de bu sürdürülemez diyor. Biz de burada çok konuştuk. Sürdürülüyor bir şekilde ama baktığımız zaman Türkiye'nin cari açığı büyüdü, öte yandan net hata noksan büyüdü. Sanki böyle bir bıçak sırtında ama sürdürülüp giden bir durum var. Kayseri'de sohbettede de diyorlardı; "Dördüncü aya kadar bu iş böyle devam eder, önümüzüzyaz, bir şekilde çıkarız ya işten."

Ağaoğlu: Sürdürülür de, süre ile ilgili bir mesele var. Yani bu süreye ne zamana kadar ve ne pahasına

katlanıyoruz. Mesela gaz borcunu 2023 sonu veya 2024 başına erteledik diyelim. Konuşulan rakamlar 20-25 milyar dolar. Bu bir anda kullanılabilir bir rezerv haline gelir. Bunu da satış piyasayı kontrol edebilirsiniz. Mesele bu borçları biriktiriyor. Hesap günü geldiğinde?.. Yani yiyoruz, içiyoruz problem yok. Mesela çok şaşıyorum, hemen hemen her benzin istasyonunda kuyruk var. Yani benzin yokluğundan değil, bu kuyruklar herkesin araba kullanmaya devam etmesinden.

Gündag: Ama Erzurum'a gittiğimizde de diyorlar ki benzin satışlarımızda yüzde 20-30 civarında düşüş var. Bir de böyle bir tarafı var işin.

Ağaoğlu: Genel anlamda tüke-

tim rakamlarında bir düşüş var ama genele yayılmış bir sıkıntı yok. Bazı mal ve hizmetlerin yokluğunu hissedeceğiz noktasına geliyoruz. Şu anda onu da borç harç bir yerlerden temin ediyoruz bir şekilde. Sürdürülebilirlik konusunda bugünü kurtarıyoruz. Bugün karnamı doyduğunu için kendimi zengin hissetmem, yarın da karnamın doyacağına dair bir güven hissettiğimde kendimi zengin hissedirim. Sürdürülebilirlik ile ilgili hepimizin ortak bir güveni var mı sorusunda, ortak bir paydada buluşamadığımızı görüyoruz.

Gündag: Yarına ilişkin ihracatçı tarafında da sunayıcı tarafında, vatanın tarafında da acaba soruları çok fazla ve belirsizlikler artmış vaziyette. Bir durgunluğa doğru da ha-

Gümüşte 21.25, altında 1.715 seviyesi kritik

Gündag: Gümüş ve altın hareketlilik var, nasıl değerlendiriyoruz?

Ağaoğlu: Dolar endeksinin gerilemesiyle son 2-3 gün hareketlenme yaşandı. Özellikle gümüş her zamanki gibi hızlı hareket ediyor, biraz öne geçti. 21.25'te bir kritik eşik vardı. 200 günlük hareketli ortalamaya yaklaşıyor. 9 Kasım saat 15:45 itibarıyla baktığımızda; onun da üzerindeyiz. Gümüş altını sürükleyiyor. Bu haftanın kapanışını önemli. Gümüş 21.25, altın 1.715 seviyelerinin üzerinde kapatabilir ise enflasyonist ortamda yedkileri dayayan bir kısmını geri almayı başlayacak diye düşünüyorum.



Şans Sohbetleri'ni QR kodu taratarak izleyebilirsiniz

fif hafif gittiğimizi rakamlar gösteriyor. Belki üçüncü çeyrek için değil ama dördüncü çeyrekte böyle bir tehlikeden bile bahsedebiliriz. Sonuç olarak; işletme sermayesine ulaşamazken, borçlanma imkanlarında problemler varken biz net borç ödeyicisi olmayı zorunluluktan bile olsa devam ettirebiliyoruz. Tüm olumsuz dinamiklere karşın yine de firmalar öyle bir çöktüğe, hadi ben bundan dolayı üretimi kapatmam noktasına filan gelmediler, gelmiyorlar da. Yani burada da bir sihir demeyeyim ama bir dayanıklılık işareti var herhalde diye düşünüyorum. Sürdürülebilirlik meselesini söyledin ya hani sürdürülüp sonrasında ne olur?.. Sonrası fatura ağır çıkacak orası belli gibi görünüyor.



ÖNERİ - YORUM Şeref Oğuz seref.oguz@dunya.com

Yeni başlayanlar için **sanayi** sözlüğü

Sanayi, bir şeyden çok üretmektir. Ekonominin başlıca üç sektörü (tarım, **sanayi**, hizmetler) içinde hayati önemi vardır. Türkiye'yi bir **buz tabakası** üzerinde hızla giden **kayakçıya** benzetirsek, buz tabakasının kalınlığı, **ekonomi içindeki sanayinin payını** temsil eder. Kayakçının hızı da **sanayi üretimini**... Sözlüğe buyurun;

- Cumhuriyetin kurucuları, **sanayiye** önem verilmesini kavramış ve bugüne kadar olumlu etkileri süregelen **sanayi kuruluşları** var etmişlerdi.
- Ağırlığı tarım olan toplumu, **sanayi toplumuna çevirmek** için tarımı **sanayileştirmek** yerine, ta-

rımdan kurtulmayı denedik. Ancak ne **sanayileşmede potansiyellerimize** erişebildik ne de **tarımda kendimize yeterli olma yetkinliğimizi** koruyabildik.

- Uzun yıllar **sanayi** sektörü, **kamunun teşvikleriyle** geliştirilmeye çalışıldı. Hatta **strateji belgeleri** üretildi ama hiçbirine **sadık kalamadık**. Geldiğimiz noktada **sanayinin** daha da gitmesi gereken **uzun ve zorlu bir yol** olduğunu fark ettik.

- Bugün şükür ki **sanayide başarı öykülerimiz** artık yadsınmaz noktalara erişti. **Makine, savunma, tekstil, gıda** gibi alanlarda parıltılı örneklerimiz var.

- Sorun, **sanayinin** üretim için fi-

nansmana erişimindedir. Kötü yönetilen ekonomi, **sanayicinin önünü açmak** şöyle dursun, **hızını kesmekte**, nakit akışı risklerine boğmakta, **borca mahkûm** etmektedir.

- Şirketleri fakir, patronları zengin bu coğrafyada bizim **sanayileşme** adımlarımıza çok dikkat etmek gerekiyor. Zira en köklü **sanayilerimiz** dahi, **kötü yönetilen makroekonomik veriler** yüzünden zorlanıyor.

- Üretimi artırıp büyümeyi **zıplatacağz** gerekçesiyle **faizler indirmiş** olmak yetmiyor, bu faizden **kredi de verebiliyor** olmak gerekiyor. **Sanayici** bugün bırakan yeni yatırımı, **işletme sermaye-**

si dahi bulmakta zorluk çekiyor. Bu da ekonomi yönetiminin, biran önce **"bindiği dalı kesmesi"** yanlışından dönmesi gerektiğini hatırlatıyor.

- Başka bir tehdit, ülkenin **sanayici ruhundaki** çözülmüştür. Niçin ikinci veya üçüncü kuşak biliyorum ki, artık şehir içinde kalmış **sanayi tesisini kapatıp** AVM veya restoran açmak için **babasının vefat etmesini** beklemektedir.

- Bize gereken; zaten **rüşünü ispat etmiş olduğumuz sanayi** alanında, Cumhuriyetin kazanımları üzerine, **yetmiş insan gücü**, ileri teknoloji ve **küresel yetkinliklerle** yeni nitelikler koymak olmalıdır.

not

NİCELİKTEN NİTELİĞE DOĞRU HIZLANMAK ZORUNDAYIZ

Sevindirici olan; **Türkiye'nin bir sanayisinin olmasıdır**. Katma değeri düşük dahi olsa **gayretimiz** vardır. **İstanbul Sanayi Odası'nın ISO 500** çalışanları bize, **sanayimiz** zin hangi konularda **ileri iyileştirme alanlarına** muhtaç olduğunu **hatırlatıyor**.

Sanayi üretimimiz içinde **ileri teknolojinin payı** hala tek haneli yüzdeleri aşamamıştır ve bunun farkındayız. Anadolu'da böylesi bir

uyanişa tanık oluyoruz. **Organize sanayi bölgeleri, Ar-Ge merkezleri, şirketlerimiz, fabrikalarımız**; daha nitelikli üretimin gayretindedir. Bundan çeyrek asır önce tüm yurdu dolaşarak **Anadolu Kaplanları** diye adlandırdığımız **sanayici** ruhu, yavaş da olsa artık **nicelikten niteliğe doğru gelişmeye** başlamış durumda... İki temel eleştiri şu olabilir; **1-gayretler desteksiz, 2-işbirlikleri yetersiz**.



HABER

İSO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın katılımıyla açıldı

Bahçıvan: İSO ETP üretim ve ihracatta sıçrama sağlayacak

İleri teknoloji ürünü ekipmanları ve laboratuvarlarıyla sunduğu entegre hizmet açısından Türkiye'de bir ilk olan İstanbul Sanayi Odası Endüstriyel Tasarım Merkezi iki yıl süren yoğun çalışmaların ardından törenle hizmete açıldı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan: "Endüstriyel tasarım ekosistemi oluşturarak Türkiye genelinde fark yaratacak olan İSO ETP'nin yaratacağı katma değer, ürünlerin ekonomik değerlerini yükseltecek, ihracatımızda da niteliksel bir sıçramaya yol açacak" dedi.



Türkiye'nin en büyük ve en güçlü sanayi odası olarak 70 yıllık tarihinde birçok yenilikçi projeyi hayata geçiren İstanbul Sanayi Odası (İSO) bir kez daha yaratıcı düşünceye öncülük yaparak yeni bir hayali gerçeğe dönüştürdü. İleri teknoloji ürünü ekipmanları ve laboratuvarlarıyla sunduğu entegre hizmet açısından Türkiye'de bir ilk olan ve endüstriyel tasarım, prototipleme ve danışmanlık hizmetleri veren İSO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi (İSO ETP), düzenlenen törenle hizmete açıldı.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan'ın ev sahipliğinde gerçekleşen açılış törenine, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank, Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Türkiye Avrupa Birliği Başkanı Faruk Kaymakçı ile birlikte bürokratlar, akademisyenler, İSO Meclis ve Meslek Komitesi Üyeleri ve çok sayıda sanayici katıldı. İSO ETP'nin proje ortakları arasında, başta Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu olmak üzere İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ), İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) ve Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu (ETMK) yer alıyor.

► VARANK: ÇOK NİTELİKLİ BİR ALTYAPIYI KAZANIYORUZ

İSO ETP'nin açılışında konuşan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank şunları

söyledi: "İSO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi'nde sanal ve artırılmış gerçeklik laboratuvarları ile tasarımların doğruluğu test edilecek. Kullanıcı deneyimi laboratuvarında üretilen prototiplerin nihai kullanıcı ile etkileşimi sağlanmış olacak. Kullanıcıların ihtiyaçlarına, alışkanlıklarına, düşüncelerine, duygularına ve rutinlerine göre prototipler test edilip daha sonra seri üretim aşamasına geçebilecek. Avrupa Birliği ile birlikte desteklediğimiz yaklaşık 80 milyon TL bütçeli İSO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi ile endüstriyel tasarım yapmayı kolaylaştıracak çok nitelikli bir altyapıyı şehrimize kazandırmış oluyoruz. Tasarım firmaları ve tasarımcılar, yeteneklerini artırmak için bu merkezin altyapısından faydalanabilecek. Rekabetçi Sektörler Programı adına böylesine başarılı ve bereketli bir dönemden geçerken, devam eden projelerin de en güzel şekilde sonuçlanacağından hiç şüphem yok. Türkiye, son dönemde ihracatta kırılmadık rekor bırakmadı. Her ay bir önceki dönemin rekoru aşıyor. 12 aylık ihracatımız 252 milyar doların üzerine çıktı. Bundan 20 sene önce yola çıktığımızda bu rakam 36 milyar dolardı. Ancak burada madalyonun diğer tarafını da konuşmamız lazım. Yüksek teknoloji ürün ihracatında güzel gelişmeler



HABER

olsa da istediğimiz noktaya hala gelemedik. Bizim Sanayi ve Teknoloji Stratejisi'nde belirlediğimiz bir hedefimiz var. İmalat sanayi ihracatında orta yüksek ve yüksek teknolojlü ürünlerin payını yüzde en az 50'ye çıkaracağız."

► BAHÇIVAN: FIKIRDEN ÜRÜNE, TASARIMDAN DEĞERE GİDEN BİR MERKEZ OLACAK

Törende konuşan ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Proje ile amacımız, İstanbul ve çevresindeki sanayinin tasarım yetkinliklerini geliştirmek, tasarımcılarla sanayi arasında iş birliğini geliştirerek bir endüstriyel tasarım ekosistemi oluşturmak ve bu yolla sanayinin rekabet gücünün artmasına katkıda bulunmak" dedi. ISO Endüstriyel Tasarım Merkezinin operasyonel hale gelmesi için 2020 yılından bugüne yoğun bir şekilde çalıştıklarını belirten Bahçivan "Bugün itibarıyla "fikirden ürüne" ve "tasarımdan değere" giden yolda endüstriyel tasarım çalışmalarını sağlayacak bir merkez olarak hayata geçiyoruz. Odamızın 70 yıllık tarihinde ilk defa ekipman alt yapısı ve sunacağı imkanlarla bir bütün oluşturacak entegre bir merkezini açılışını gerçekleştirdik. ISO ETP, Türkiye genelinde fark yaratacak ve örnek gösterilecek projelerden biri. ISO ETP'yi 70.yılımıza



Varank, sanal gerçeklik gözlüğü ile deneme yaptı.



Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, "Avrupa Birliği ile birlikte desteklediğimiz yaklaşık 80 milyon TL bütçeli ISO Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi ile endüstriyel tasarım yapmayı kolaylaştıracak çok nitelikli bir altyapıyı şehrimize kazandırmış oluyoruz. Tasarım firmaları ve tasarımcılar, yeteneklerini artırmak için bu merkezin altyapısından faydalanabilecek" dedi.

çok yakışan bir proje olarak görüyoruz. İstanbul sanayisinin geleceği adına mümkün olabilen en yüksek katılımı faaliyetlerini sürdürmesini hedeflediğimiz ISO ETP'yi, üniversitemiz ve meslek liselerimiz ile bütünleştirmeyi, onlarla endüstriyel tasarım arasında bir köprü ve eğitim birimi haline getirmeyi de hedefliyoruz. ISO ETP, böylece hem sanayi sektörümüz hem de eğitim dünyamız ile entegre bir faaliyet içinde olacak" diye konuştu.

► TÜRKİYE'NİN BÜYÜMESİNE ÖNEMLİ KATKI SUNACAK

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, ISO ETP'ye yönelik olarak şu bilgileri paylaştı: "ISO ETP bünyesinde son derece gelişmiş ekipmanlar ve laboratuvarlar yer alıyor. En son teknolojik imkanlarla sunacağımız olanaklar sayesinde ortaya çıkarılacak tasarımların yaratacağı katma değer,

ürünlerin ekonomik değerlerini yükseltecek, ihracatımızda da niteliksel bir sıçramaya yol açacak. Ayrıca firmalarımızın ürün geliştirme maliyetlerini düşürecek, ülkemizin rekabet edebilirliğine ve büyümesine önemli katkı sağlayacak. ISO ETP'de sunacağımız prototipleme ve tasarım doğrulama hizmetlerinin de ötesinde; ülkemizin genç nüfus ve insan kaynağı, yaratıcılık potansiyeli, girişimcilik ruhu gibi avantajlarının da katma değere dönüşmesini sağlamayı hedefliyoruz. Önemli bir başka amacımız da sanayiciler ve tüm paydaşlarımızın bir araya gelecekleri, birlikte üretecekleri bir ekosistem ve tasarım kültürü oluşturmak. Üyelerimizin, endüstriyel tasarımcılarımızın, girişimcilerimizin ve iş ortaklarımızın merkezimizden en yüksek faydayı sağlamaları için bizler tüm gücümüzle çalışacağız. Projemiz kapsamında almakta olduğumuz teknik destek ile de ISO ETP'nin kapasite ve hizmetlerinin geliştirilmesinin yanı sıra, tasarım alanında çeşitli etkinlikler, eğitimler ve girişimcilik programlarını hayata geçirmeyi planlıyoruz."